

06/2026. **SZ. VÉLEMÉNY**
(az EUMSZ 322.
cikkének 1) bekezdése alapján)

**az uniós polgári védelmi
mechanizmusról, valamint
az egészségügyi
szükséghelyzet-
felkészültséghez és -
reagáláshoz nyújtott uniós
támogatásról, továbbá az
1313/2013/EU határozat
hatályon kívül helyezéséről
(uniós polgári védelmi
mechanizmus) szülő
európai parlamenti és
tanácsi rendeletre irányuló
javaslatról**

(COM(2025) 548 final)

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Uniós költségvetés
2028–2034

Tartalomjegyzék

Bekezdés

01–06 | **Bevezetés**

01–06 | **Miért adjuk ki ezt a véleményt?**

01–03 | Jogalap

04–06 | Háttér

07–44 | **Főbb megállapítások**

08–10 | **Uniós hozzáadott érték**

11–15 | **A kiadási célkitűzések összehangolása az uniós szintű szakpolitikai prioritásokkal**

16–18 | **Az uniós költségvetés finanszírozása**

19–20 | **Költségvetési rugalmasság**

21–31 | **A program és az eljárások egyszerűsítése**

21–25 | A program egyszerűsítése

26–31 | Az eljárások egyszerűsítése

32–37 | **Teljesítménymérési keret**

38–41 | **A felhasznált források megfelelősége, átláthatósága, elszámoltathatósága és nyomonkövethetősége**

42–44 | **A Számvevőszék ellenőrzési megbízatása**

45–67 | **Egyedi kérdésekkel kapcsolatos észrevételek**

46–53 | **I. cím. Általános rendelkezések**

46–47 | Célkitűzések

48–53 | Földrajzi lefedettség

54–63 | II. cím. Polgári védelem

54–57 | Ötéves jelentéstételi ciklus

58–61 | RescEU

62–63 | Válságkoordinációs központ

64–67 | III. cím. Egészségügyi szükséghelyzetekre való felkészültség és reagálás

Mellékletek

I. melléklet. A Számvevőszék kiadványainak listája

II. melléklet. Javasolt változtatások és észrevételek

III. melléklet. Háttér-információ

Rövidítések

Glosszárium

Bevezetés

Miért adjuk ki ezt a véleményt?

Jogalap

- 01** A Bizottság 2025. július 16-án tette közzé az uniós polgári védelmi mechanizmusról (UCPM), valamint az egészségügyi szükséghelyzet-felkészültséghez és -reagáláshoz (HEPR) nyújtott uniós támogatásról szóló rendeletre irányuló [jogalkotási javaslatát](#) (a továbbiakban: az UCPM–HEPR javaslat), amelyhez [hatásvizsgálat](#) is készült. A Tanács 2025. október 16-án, az Európai Parlament pedig 2025. november 6-án arra kérte a Számvevőszéket, hogy nyilvánítson véleményt a Bizottság javaslatáról.
- 02** A javaslat jogalapját az [Európai Unió működéséről szóló szerződés 168. cikkének \(5\) bekezdése](#), [196. cikke](#) és [322. cikkének \(1\) bekezdése](#) képezi. A Szerződés 322. cikkének (1) bekezdése alapján a költségvetés elkészítésére és végrehajtására vonatkozó eljárást meghatározó költségvetési szabályokról szóló rendeletek elfogadása előtt az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak konzultálnia kell a Számvevőszékkel.
- 03** Intézményi megbízatásunkkal összhangban ezt a véleményt azért adjuk ki, hogy a javasolt program kialakításával, pénzügyi végrehajtásával, kontrollkörnyezetével és lehetséges kockázataival kapcsolatos észrevételek révén támogassuk a jogalkotási folyamatot. Az [I. melléklet](#) felsorolja az e véleményben hivatkozott számvevőszéki kiadványokat, valamint azokat, amelyeket az elmúlt évtizedben az uniós polgári védelmi mechanizmusról, illetve egészségügyi témákról tettünk közzé.

Háttér

- 04** A Bizottság javaslata az uniós polgári védelmi mechanizmusról szóló [1313/2013/EU határozattal](#) és a 2021–2027-es időszakra szóló uniós egészségügyi cselekvési program („az EU az egészségért” program) létrehozásáról szóló [\(EU\) 2021/522 rendelettel](#) létrehozott jogi keretre épül. A javaslat a [2028–2034-as többéves pénzügyi keret](#) (MFF) időszakára vonatkozik. A háttér-információkat részletesebben lásd: [III. melléklet](#).
- 05** Tervei szerint a Bizottság a 2028–2034-es időszakban is folytatni fogja az [uniós polgári védelmi mechanizmust \(UCPM\)](#), mégpedig megnövelt költségvetéssel és kibővített hatállyal, közös keretbe vonva az egészségügyi szükséghelyzet-felkészültségre és -reagálásra irányuló finanszírozással (HEPR), és esetleg a harmadik országokra is kiterjesztve az UCPM-hez való társulás földrajzi hatályát. Az Európai Bizottság javaslata új elemeket vezet be, többek között az uniós válságkoordinációs központot. A javaslatban az is szerepel, hogy a támogatások alapértelmezett teljesítési módja a költségfüggetlen finanszírozás vagy az egyszerűsített költségelszámolás legyen. Az [1. táblázat](#) a bizottsági javaslat által bevezetett főbb változtatásokat foglalja össze.

1. táblázat | Az uniós polgári védelmi mechanizmusra (UCPM) és az egészségügyi szükséghelyzet-felkészültségre és -reagálásra (HEPR) vonatkozó javaslat főbb módosításai

Főbb módosítások	Véleményünk bekezdései
Növekedés a rendelkezésre álló költségvetésben	16–20. ; III. melléklet 05.
Az egészségügyi szükséghelyzetek és a polgári védelem finanszírozásának közös keretbe foglalása	21–29. , 64–67.
Az UCPM-hez való társulás földrajzi hatályának esetleges kiterjesztése bármely harmadik országra	48–53.
Az uniós válságkoordinációs központ létrehozása	30–31. , 62–63.
A vissza nem térítendő támogatások alapértelmezett teljesítési módja a költségfüggetlen finanszírozás	40

Forrás: Az Európai Számvevőszék elemzése.

- 06** Véleményünk célja annak megállapítása, hogy a Bizottság javaslata hol nem egyértelmű vagy félreérthető, és hol járhat potenciálisan – különösen a pénzgazdálkodás szempontjából – váratlan következményekkel. Véleményünk két fő szakaszból és három mellékletből áll. A vélemény háttéréről szóló rövid szakaszt ([01–06.](#) bekezdés) követően a javaslatot tematikus területek szerint értékeljük ([08–44.](#) bekezdés), majd a javaslat szerkezetét követve egyedi észrevételeket teszünk ([45–67.](#) bekezdés). Az [I. mellékletben](#) felsoroljuk a Számvevőszék témához kapcsolódó kiadványait. A [II. mellékletben](#) a bizottsági

javaslat szövegének módosítására vonatkozó javaslatainkat mutatjuk be. A *III. mellékletben* további háttér-információkat adunk a javaslatról.

Főbb megállapítások

- 07** Véleményünkben több témára vonatkozóan fogalmazunk meg főbb megállapításokat. Ezeket az alábbi **1. háttérmagyarázatban** soroljuk fel, majd a következőkben részletesebben is kifejtjük:

1. háttérmagyarázat

A főbb megállapítások rövid áttekintése

Uniói többletérték: Sem a jelenlegi uniós jogi keret, sem a következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó bizottsági javaslatok nem határozzák meg az uniós hozzáadott érték fogalmát. Az UCPM–HEPR javaslatot alátámasztó hatásvizsgálati jelentés nem tartalmaz kellően megalapozott elemzést arról, hogy az új keretben hogyan nyilvánul meg az uniós hozzáadott érték (**08–10.** bekezdés).

A kiadási célkitűzések összehangolása az uniós szintű szakpolitikai prioritásokkal: A bizottsági javaslat célkitűzései összhangban vannak ugyan a felkészültségi unióról szóló 2025. évi stratégia elveivel, de nem elég konkrét ahhoz, hogy mérhetőek legyenek, nem rendelkeznek időkerettel, és az sem egyértelmű, hogyan fogják mérni az elért eredményeket (**11–12.** és **47.** bekezdés).

Kettős finanszírozás: A javaslat megemlíti a 2028–2034-es többéves pénzügyi keret más finanszírozási programjaival való kiegészítő jelleget, nem tartalmaz azonban egyértelmű rendelkezéseket a kettős finanszírozás elkerülésére, illetve a több program által finanszírozott hasonló kezdeményezések koordinálására vonatkozóan (**12–15.** bekezdés).

Az uniós költségvetés finanszírozása: A jelenlegi programozási időszakhoz képest az UCPM és a HEPR 2028–2034-es időszakra vonatkozó együttes költségvetésében jelentősen megnőnek a rendelkezésre álló források. A Bizottság azonban a javasolt

költségvetés-növelés alátámasztására nem nyújtott be költségelemzést (16–18. bekezdés).

Költségvetési rugalmasság: A rugalmasság érdekében a Bizottság a javaslatában nem jelezte, hogy a keretösszeg hogyan oszlik meg a polgári védelem és az egészségügyi szükséghelyzetek között, sem pedig a megelőzés, a felkészültség és a reagálás között. Véleményünk szerint egy minimális pénzügyi előirányzat programozható megelőzési és felkészültségi tevékenységekre való elkülönítése megteremtené a kellő egyensúlyt a rugalmasság és az átláthatóság között (19–20. bekezdés).

A program és az eljárások egyszerűsítése: A Bizottság javaslata az egészségügyi szükséghelyzetek finanszírozását beépíti az uniós polgári védelmi mechanizmus programjába, de az egészségügyi komponensre vonatkozóan csak általános szabályokat tartalmaz. Összességében nem csökkenti az egészségügyi szükséghelyzetekre való felkészültség és reagálás finanszírozására szolgáló eszközök számát. A javaslat nem tartalmaz egyértelmű rendelkezéseket az egészségügyi szükséghelyzeti és a polgári védelmi elemek közötti koordinációra vonatkozóan, és arra nézve sem, hogy az új válságkoordinációs központ és a Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ hogyan fog együttműködni (21–31. bekezdés).

Teljesítménymérési keret: Kedvezőnek tartjuk az eredménymutatók bevezetését: a javasolt teljesítménymérési keret I. mellékletében a polgári védelemre vonatkozóan meghatározott output- és eredménymutatók azonban elégtelennek tűnnek ahhoz, hogy értékelni lehessen a polgári védelemmel, valamint az egészségügyi szükséghelyzetekre való felkészültséggel és reagálással kapcsolatos valamennyi tevékenység teljesítményét. Számos hiányosságot állapítottunk meg a javasolt output- és eredménymutatók egyértelműsége és relevanciája tekintetében is (32–37. bekezdés).

A felhasznált források megfelelősége, átláthatósága, elszámoltathatósága és nyomonkövethetősége: A Bizottság javaslatában a vissza nem térítendő támogatások esetében az alapértelmezett teljesítési mód vagy a költségfüggetlen finanszírozás, vagy az egyszerűsített költségelszámolás. Megítélésünk szerint ez a források felhasználását illetően új kockázatokat teremt a megfelelőség, a gondos pénzgazdálkodás, az átláthatóság, az elszámoltathatóság és a nyomonkövethetőség tekintetében (38–41. bekezdés).

A Számvevőszék ellenőrzési megbízatása: A javasolt rendeletet közvetlen vagy közvetett irányítás révén fogják végrehajtani. Kérjük a Bizottságot, hogy jogalkotási javaslatában egyértelműen nyilatkozzon a Számvevőszék ellenőrzési jogairól (42–44. bekezdés).

Földrajzi lefedettség: A Bizottság javaslata potenciálisan kiterjeszti az UCPM-hez való társulás földrajzi hatályát bármely harmadik országra. A javaslat terminológiája azonban megítélésünk szerint nem egyértelmű, és javasoltuk a Bizottságnak, hogy tisztázza ezeket a bizonytalanságokat (48–53. bekezdés).

Uniós hozzáadott érték

- 08** A 2027. év utáni többéves pénzügyi keret adta lehetőségekről szóló áttekintésünkben beszámoltunk arról, hogy míg a szubszidiaritás elvét meghatározza a Szerződés, addig az uniós hozzáadott értékről a jelenlegi uniós jogszabályok nem adnak meghatározást. Amint arra már korábban rámutattunk¹, az uniós hozzáadott érték csak akkor jutna teljes mértékben érvényre, ha annak fogalmát valamennyi uniós intézmény egyformán értelmezné, és azt megfelelő politikai nyilatkozat vagy uniós jogszabály is megfogalmazná. Az uniós hozzáadott értéket csak akkor lehet eredményesen mérni, ha azt egyértelműen meghatározzák és a meghatározást következetesen alkalmazzák². A 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló bizottsági javaslatok nem határozzák meg az uniós hozzáadott érték fogalmát.
- 09** 2024-ben a Bizottság értékelést tett közzé az uniós polgári védelmi mechanizmus 2017 és 2022 közötti működéséről³. Ebben értékelte az UCPM uniós hozzáadott értékét: meghatározás szerint ez olyan eredmények létrehozását jelenti, amelyek túlmutatnak azon, amit a tagállamok önállóan lettek volna képesek elérni. A tanulmány megállapítása szerint az UCPM uniós hozzáadott értéket teremtett a tagállamok és a harmadik országok számára az olyan eredmények révén, amelyeket nem lehetett volna kizárólag tagállami, regionális vagy helyi szinten elérni.
- 10** Annak elemzése során, hogy az UCPM–HEPR javaslat megfelel-e a szubszidiaritás elvének⁴, a Bizottság kiemelte, hogy az UCPM azért jött létre, mert a jelentős katasztrófák meghaladhatják az egyedül fellépő tagállamok reagálási képességeit. Úgy vélte továbbá, hogy az Európai Unió egészét érintő – a Covid19-világjárványhoz és az Ukrajna elleni orosz agressziós háborúhoz hasonló – összetett, határokon átnyúló vészhelyzetek és válságok esetében a széttagoltság és a párhuzamosságok elkerülése érdekében jól összehangolt, kollektív megközelítésre van szükség. Az UCPM–HEPR javaslatot alátámasztó [hatásvizsgálati jelentésben](#) azonban nem szerepel kellően megalapozott elemzés arról, hogy az új keret hogyan fogja biztosítani az uniós hozzáadott értéket.

¹ 1/2010. sz. vélemény az Európai Unió költségvetési pénzgdájkodásáról, 14. és 18. bekezdés.

² 03/2025. sz. áttekintés a 2027. év utáni többéves pénzügyi keret adta lehetőségekről, 14–15. bekezdés.

³ Európai Bizottság, [Az uniós polgári védelmi mechanizmus értékelése \(2017–2022\)](#), 37–38., 51–52. és 67. o.

⁴ [Javaslat az uniós polgári védelmi mechanizmusról, valamint az egészségügyi szükséghelyzet-felkészültségről](#), 4. o.

A kiadási célkitűzések összehangolása az uniós szintű szakpolitikai prioritásokkal

- 11** Az UCPM felülvizsgálata a [felkészültségi unióról szóló 2025. évi stratégiában](#) felsorolt intézkedések egyike. A stratégia a következő elvekre épül:
- integrált és az összes veszélyre kiterjedő megközelítés, amely lefed minden, a természet vagy az emberi tevékenység okozta kockázatot és fenyegetést, és bevon minden rendelkezésre álló eszközt;
 - összkormányzati megközelítés, amely kormányzati szinttől (helyi, regionális, nemzeti, uniós) függetlenül minden érintett szereplőt összefog, és elősegíti az együttműködést, a szakpolitikák következetességét és a források megosztását;
 - a társadalom egészére kiterjedő megközelítés, amely elősegíti a felkészültség és a reziliencia olyan inkluzív kultúrájának megteremtését, amely bevonja a polgárokat, a helyi közösségeket és a civil társadalmat, a vállalkozásokat és a szociális partnereket, valamint a tudományos közösségeket is.
- 12** A Bizottság javaslata rendelkezik a katasztrófavédelmi ciklus megelőzési, felkészültségi és reagálási szakaszairól, és meghatározza az egészségügyi szükséghelyzetekre való felkészültségre és reagálásra irányuló intézkedések finanszírozásának formáit. A javaslat célkitűzései összhangban vannak a stratégia elveivel ([46–47. bekezdés](#)).
- 13** Nem világos azonban, hogy a Bizottság javaslata alapján hogyan lesz garantálható a 2028–2034-es többéves pénzügyi keret más finanszírozási programjaival való kiegészítő jelleg, és hogyan lesz elkerülhető a kettős finanszírozás. Észrevételeztük például, hogy az [Európai Alap létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslat](#) keretében létrehozott uniós eszköz egyfelől támogatja a válság utáni helyreállítást és újjáépítést előmozdító uniós intézkedéseket, másfelől viszont sürgős és egyedi igényeket is kezel az olyan válsághelyzetekre való reagálás kapcsán, mint a jelentős vagy regionális természeti katasztrófák. Bár az UCPM–HEPR javaslat kizárja hatálya köréből a helyreállítást és az újjáépítést, felhívjuk a figyelmet, hogy a két eszköz között a reagálási tevékenységek tekintetében lehetnek átfedések, és hangsúlyozzuk, hogy fontos biztosítani a kiegészítő jelleget és elkerülni a kettős finanszírozást.
- 14** Ami az egészségügyi szükséghelyzetekre való felkészültséget illeti, a javasolt [Európai Versenyképességi Alap](#) az uniós és tagállami megelőzési, felkészültségi és reagálási tervek összehangolásával támogatja a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekről szóló [\(EU\) 2022/2371 rendelet](#) végrehajtását. Előfordulhat, hogy ez átfedésbe kerül az UCPM–

HEPR javaslattal, amely szintén támogatja az egészségügyi szükséghelyzetekkel kapcsolatos koordinációs tevékenységeket.

- 15** Amint korábbi munkánk során kiemeltük⁵, az uniós finanszírozás hatásának maximalizálása és a különböző programok közötti átfedések elkerülése érdekében egyértelműen meg kell határozni az egyes eszközök alkalmazási körét és célkitűzéseit. Véleményünk szerint ha több, hasonló kezdeményezéseket támogató finanszírozási mechanizmus működik egyszerre, akkor a párhuzamosságok elkerülése érdekében jobb koordinációs mechanizmusokra van szükség. Még fontosabb ez akkor, amikor a költségfüggetlen finanszírozási mód (40. bekezdés) alkalmazandó. Amint arról korábban beszámoltunk⁶, a több programból finanszírozott kezdeményezések esetében horizontális, az összes alpra kiterjedő áttekintésre is szükség van, hogy meg lehessen állapítani az adott területre irányuló uniós pénzügyi támogatás teljes mértékét. Az ilyen áttekintés segítene kiküszöbölni az átfedéseket, és annak átfogó értékelését is lehetővé tenné, hogy az uniós támogatás hogyan járul hozzá az uniós szakpolitikai célkitűzések eléréséhez.

Az uniós költségvetés finanszírozása

- 16** A 2021–2027-es időszakban az UCPM-re elkülönített költségvetés folyó áron 3,6 milliárd eurót tett ki. A 2021–2025-ös időszakban „az EU az egészségért” program munkaprogramjai keretében a válsághelyzetekre való felkészültségre elkülönített teljes összeg folyó árakon körülbelül 1,7 milliárd euró volt (a 2026. és 2027. évi munkaprogram még nem áll rendelkezésre). Az UCPM–HEPR javaslat 2028–2034-es időszakban történő végrehajtására szánt indikatív pénzügyi keretösszeg folyó árakon 10,7 milliárd euró (változatlan, 2025-ös árakon 9,5 milliárd euró), ami a rendelkezésre álló források jelentős növekedését jelenti a jelenlegi programozási időszakhoz képest.
- 17** A Bizottság kifejtette, hogy a 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret pénzügyi keretösszegének meghatározásakor figyelembe vették mind a tevékenységek és kapacitások jelenlegi szintjét, mind az új kiterjesztett hatályt (05. bekezdés). A Bizottság azonban nem nyújtott be költségelemzést, amely tartalmazta volna a keretösszeg becslésének módjára vonatkozó számításokat és az egyes finanszírozandó tevékenységek pénzügyi bontását. Véleményünk szerint ez az információ szükséges lenne a költségvetés javasolt növelésének indoklásához.

⁵ 02/2025. sz. áttekintés a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) hiányosságaiból levonható tanulságokról, 8. o.

⁶ 25/2024. sz. különjelentés az egészségügy digitalizálásáról, 65–68. bekezdés és 2. ajánlás; 16/2025. sz. különjelentés az erdőtüzekről, 27–28. bekezdés.

- 18** A bizottsági javaslat a 10,7 milliárd euró összegű indikatív pénzügyi keretösszegen kívül a [7. cikkben](#) és a [9. cikkben](#) opcionális hozzájárulásokról is rendelkezik. Véleményünk szerint ezek a lehetőségek rugalmasságot biztosítanak az indikatív keretösszeg megnöveléséhez jövőbeli válsághelyzetek esetére.

Költségvetési rugalmasság

- 19** Az UCPM–HEPR javaslatban szereplő indikatív pénzügyi keretösszeg célja, hogy bármely típusú katasztrófa esetén támogassa a megelőzési, felkészültségi és reagálási tevékenységeket, valamint az egészségügyi szükséghelyzetekre való felkészültségre és reagálásra irányuló intézkedéseket. Megjegyezzük, hogy a rugalmasság érdekében a Bizottság a javaslatban nem jelezte, hogy a keretösszeget hogyan kell megosztani a polgári védelem és az egészségügyi szükséghelyzetek között, sem pedig a megelőzés, a felkészültség és a reagálás között.
- 20** Elismerjük, hogy a költségvetésnek rugalmasnak kell lennie, hogy kezelni lehessen a válságokat, a szükséghelyzeteket és más váratlan kihívásokat. Az is fontos ugyanakkor, hogy a rugalmassági intézkedések biztosítsák az uniós források elszámoltatható és átlátható felhasználását, és megőrizzék az egyensúlyt a kiszámíthatóság és rugalmasság között. Véleményünk szerint ha egy minimális pénzügyi előirányzatot elkülönítenének programozható megelőzési és felkészültségi tevékenységekre, akkor megmaradna a kellő egyensúly a rugalmasság és az átláthatóság között a végrehajtó partnerek és a kedvezményezettek számára.

A program és az eljárások egyszerűsítése

A program egyszerűsítése

- 21** A 2028–2034-es többéves pénzügyi keretben a Bizottság egyszerűsíteni és észszerűsíteni kívánja az uniós pénzügyi programokat, csökkentve azok számát, és egyszerűsítve az e programokon belüli szabályokat és eljárásokat. Az egészségügyi szükséghelyzetekre való felkészültséget jelenleg „[az EU az egészségért](#)” program finanszírozza a „válsághelyzet-felkészültség” fejezet alatt. „Az EU az egészségért” programot az Európai Versenyképességi Alapról szóló rendeletjavaslat ([14. bekezdés](#)) hatályon kívül helyezi, az egészségügyi szükséghelyzetekre való felkészültség és reagálás finanszírozása pedig beépül az UCPM–HEPR javaslatba.

22 Ez a változás rugalmasabbá teheti a források elosztását, emellett csökkentheti a kedvezményezettek adminisztratív terheit is. A készletfelhalmozás és az operatív tevékenységek finanszírozása például ugyanazon UCPM és HEPR program keretében, közös szabályok alapján történik (**2. táblázat**). Az eszközök számát illetően azonban nincs egyszerűsítés, mivel az egészségügyi szükséghelyzetekre való felkészültség és reagálás finanszírozása – a jelenlegi többéves pénzügyi kerethez hasonlóan – továbbra is három program között fog megoszlni.

2. táblázat | Az egészségügyi szükséghelyzet-felkészültség és -reagálás finanszírozása

2021–2027-es MFF	2028–2034-es MFF
Horizont Európa: kutatás és fejlesztés	Horizont Európa: alapkutatás és együttműködésen alapuló kutatás
„Az EU az egészségért”: válsághelyzet-felkészültség (fejlett kutatás és innováció, operatív intézkedések, például nyomon követés, termelési kapacitás, sürgősségi közbeszerzés)	Európai Versenyképességi Alap: fejlett kutatás és innováció, az ellátási láncok rezilienciájának támogatása, biotechnológia alkalmazása egészségügyi ellenintézkedések kidolgozásához
UCPM: készletfelhalmozás	UCPM és HEPR: operatív tevékenységek és készletfelhalmozás

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottságtól kapott információk alapján.

23 Az UCPM–HEPR javaslat csak az UCPM-intézkedések társfinanszírozási arányait határozza meg, az egészségügyi szükséghelyzeti tevékenységek társfinanszírozási arányairól – „az EU az egészségért” rendelettől eltérően – nem rendelkezik. A Bizottság szerint a HEPR társfinanszírozási arányait a munkaprogramok fogják feltüntetni, az egyes intézkedésekre nézve külön-külön. Véleményünk szerint a HEPR társfinanszírozási arányait a javaslatban is fel kell tüntetni, hogy a jogalap azonos legyen az UCPM jogalapjával.

24 Az UCPM–HEPR javaslat melléklete valamennyi egyedi célkitűzés tekintetében tartalmazza a lehetséges támogatható intézkedések listáját, kivéve az egészségügyi szükséghelyzetekre való felkészültségre és reagálásra vonatkozó egyedi célkitűzést. A Bizottság szerint a mellékletben felsorolt intézkedések indikatívak és felsorolásuk nem kimerítő jellegű, ami rugalmasságot biztosít a támogathatóság tekintetében. Ami az egészségügyi szükséghelyzeti tevékenységeket illeti, a Bizottság azért döntött úgy, hogy a javaslatba nem foglal bele példákat a lehetséges intézkedésekre, mivel nehéz jóval előre megjósolni, hogy mely tevékenységeket finanszírozzák. Véleményünk szerint azonban a hatályos

rendeletekből⁷ eredő tevékenységtípusok – különösen a megelőzés és a felkészültség tekintetében – előre láthatók, és ha rendelkezésre állna az egészségügyi szükséghelyzeti intézkedések indikatív, nem kimerítő listája, azzal javulhatna a kiszámíthatóság és az elszámoltathatóság.

- 25** A rugalmasság érdekében az UCPM–HEPR javaslat nem határozza meg, hogy a rendeletet végrehajtó munkaprogramok éves jellegűek lesznek-e, mint a jelenlegi „az EU az egészségért” program esetében, vagy többévesek, mint a jelenlegi UCPM esetében. Nem határozza meg azt sem, hogy az UCPM-re és a HEPR-re vonatkozóan külön munkaprogramok készülnek-e, esetleg eltérő időkeretekkel. Véleményünk szerint tisztázni kell, hogy a munkaprogramok hogyan fogják biztosítani az UCPM és a HEPR forrásainak kezelését.

Az eljárások egyszerűsítése

Az uniós polgári védelmi mechanizmus és az egészségügyi szükséghelyzet-felkészültség és -reagálás komponensei közötti koordináció

- 26** Az UCPM–HEPR javaslatot kísérő indokolás szerint a javasolt rendelet célja, hogy javítsa az általános eredményességet a természeti és ember okozta veszélyek – többek között a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyek – megelőzése, illetve az azokra való felkészülés és reagálás terén. Ennek érdekében a javaslat:
- a szinergiák kihasználása és az ágazatok közötti jobb koordináció támogatása érdekében keretet hoz létre a polgári védelemmel, valamint az egészségügyi szükséghelyzetekkel kapcsolatos finanszírozáshoz;
 - különös hangsúlyt helyez az együttműködés fokozására egyfelől az uniós polgári védelmi mechanizmus, másfelől az egészségügyi szükséghelyzetekre való felkészülésre és reagálásra irányuló intézkedések között.
- 27** Az indokolás kimondja továbbá, hogy az (EU) 2022/2371 és az (EU) 2022/2372 rendeletben, valamint az érintett ügynökségek – az Egészségügyi Szükséghelyzet-felkészültségi és -reagálási Hatóság (HERA), az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) és az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) – szabályzataiban meghatározottak szerint, saját megbízatásuk keretein belül „az

⁷ Például a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekről szóló (EU) 2022/2371 rendelet és a válság szempontjából releváns egészségügyi ellenintézkedésekkel való ellátásról szóló (EU) 2022/2372 rendelet.

egészségügyi szükséghelyzet-felkészültségi és -reagálási intézkedéseket továbbra is összehangolják a jelenlegi szervezeteken belül” (a [III. melléklet 03. pontja](#)).

- 28** A Covid19-világjárványra adott uniós válaszról szóló [jelentésünkben](#) megállapítottuk, hogy az egészségügyi szükséghelyzetekre való reagálás hiányosságainak megszüntetése érdekében elfogadott uniós intézkedések összetettebb, az érdekelt felek széles körű, szoros együttműködését feltételező szervezeti felépítést eredményeztek. A HERA létrehozása is azzal járt, hogy ennek az ügynökségnek a feladatai részlegesen átfedésbe kerültek az ECDC és az EMA feladatkörével. Ezért azt javasoltuk, hogy a Bizottság pontosítsa a HERA, az ECDC és az EMA feladatkörét, és fokozza a koordinációt.
- 29** Emiatt azt várnánk, hogy a Bizottság javaslata egyértelművé teszi a két elem – a polgári védelem és az egészségügyi szükséghelyzetek – összehangolásának mikéntjét és azt, hogyan működhetnek azok szinergiában, az eszköz általános ágazatközi jellegének megfelelően. A javaslat jelenlegi szövege azonban nem tisztázza ezeket a kérdéseket.

Koordináció a Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ és a válságkoordinációs központ között

- 30** Az UCPM–HEPR javaslat a meglévő Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ (ERCC) mellett egy válságkoordinációs központot (központ) hoz létre. Az UCPM–HEPR javaslat (27) preambulumbekzdése kifejti, hogy a központnak az ERCC meglévő struktúrára és szakértelmére támaszkodva szinergiában kell működnie az ERCC-vel és ki kell egészítenie annak funkcióját. A jogalkotási szöveg cikkei azonban nem egészen ezt az elképzelést tükrözik. A szöveg jelenlegi megfogalmazása alapján úgy tűnik, mintha a központ és az ERCC két különálló, eltérő megbízatással rendelkező szervezet lenne ([3. táblázat](#)).

3. táblázat | Az ERCC és a válságkoordinációs központ eltérő megbízatásai

ERCC	Központ
<p>Katasztrófa idején lép működésbe. Meghatározás szerint katasztrófa: eredetétől függetlenül minden olyan helyzet, amelynek súlyos hatása van vagy lehet a személyekre, a népegészségügyre, a környezetre, a kritikus infrastruktúrára vagy a tulajdonra nézve, a kulturális örökséget is ideértve.</p>	<p>Ágazatközi válság idején lép működésbe. Meghatározás szerint ágazatközi válság: bármely folyamatban lévő katasztrófa vagy katasztrófaveszély, amely egyidejűleg több ágazatot is érint vagy érinthet.</p>

Forrás: Európai Számvevőszék, az uniós polgári védelmi mechanizmusra (UCPM) és az egészségügyi szükséghelyzet-felkészültségre és -reagálásra (HEPR) vonatkozó javaslat alapján.

- 31** A Bizottság egyértelművé tette, hogy a központ és az ERCC nem két különböző struktúra lenne, és kifejtette, hogy az UCPM–HEPR javaslat a polgári védelmen túl is jogalapot

biztosítana a válsághelyzetek esetén. Ennek értelmében az ERCC a polgári védelem területén fog működni, míg a központ ágazatközi helyzetekben lép működésbe, a polgári védelem területét nem feltétlenül lefedve. Véleményünk szerint a jelenlegi jogalkotási szöveg nem tükrözi elég egyértelműen a Bizottság szándékait. Ezért nem tudjuk értékelni, hogy a központ létrehozásával hatékonyan kezelik-e az ágazatközi válsághelyzetek kezelésekor felmerülő koordinációs igényeket. Úgy véljük továbbá, hogy – különösen válsághelyzetekben, amikor gyorsan kell döntéseket hozni – alapvető fontosságú, hogy egyértelmű rendelkezések szabályozzák az érdekelt felek közötti koordinációt és felelősséget.

Teljesítménymérési keret

- 32** Az UCPM–HEPR javaslatot a javasolt [teljesítménymérési rendelettel](#) összhangban kell végrehajtani, amely létrehozza a 2028–2034-es költségvetés teljesítménymérési keretét, és azon belül az uniós programok és tevékenységek teljesítményének nyomon követésére és az arról való beszámolásra vonatkozó szabályokat, valamint a programok értékelésére vonatkozó szabályokat. A teljesítménymérési rendeletjavaslatról a Számvevőszék külön véleményt ad ki. Ebben a részben a teljesítménymérési rendeletjavaslatnak csak azokat a kiválasztott elemeit elemezzük, amelyek közvetlenül kapcsolódnak az UCPM–HEPR javaslatához.
- 33** A teljesítménymérési rendeletjavaslat a polgári védelmi beavatkozások következő két területére irányul:
- Polgári védelem, kockázat- és katasztrófavédelem, valamint egészségbiztonság [402].
 - Polgári védelmi és katasztrófavédelmi rendszerek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát célzó intézkedések támogatása, valamint az éghajlattal kapcsolatos kockázatok megelőzése és kezelése érdekében (pl. katasztrófafigyelési, -készültségi, -előrejelző és -reagálási rendszerek) [403].
- 34** Az egyes beavatkozási területekhez output- és eredménymutatókat rendelnek. A [4. táblázatban](#) a polgári védelemmel kapcsolatos két beavatkozási terület mutatói láthatók.

4. táblázat | A polgári védelemmel kapcsolatos beavatkozási területek output- és eredménymutatói

Beavatkozási terület	Outputmutatók	Eredménymutatók
402	<ul style="list-style-type: none"> — A támogatott védelmi és katasztrófavédelmi rendszerek száma (pl. korai előrejelző rendszerek, lakosság-riasztási és -értesítési rendszerek); — A beszerzett kritikus termékek száma; — A kapacitásépítési projektek száma; — Azon uniós tagállamok száma, amelyek a népegészségügyi szükséghelyzet-felkészültségre vonatkozó értékelések ajánlásait követően nemzeti felkészültségi cselekvési tervet dolgoztak ki vagy aktualizáltak. 	<ul style="list-style-type: none"> — A bevezethető kapacitások száma – szintek szerinti bontásban (országos vagy uniós szint, beleértve az európai polgári védelmi eszköztárban nyilvántartott rescEU műveleti kapacitásokat és reagálási kapacitásokat is); — A védelmi intézkedésekben részesülő lakosság számának növekedése; — A felkészültségi és a reagálási kapacitások növekedése valamennyi veszély tekintetében az uniós tagállamokban.
403	<ul style="list-style-type: none"> — A támogatott védelmi és katasztrófavédelmi rendszerek száma (pl. korai előrejelző rendszerek, lakosság-riasztási és -értesítési rendszerek); — A beszerzett kritikus termékek száma; — A kapacitásépítési projektek száma; 	<ul style="list-style-type: none"> — A bevezethető kapacitások száma – szintek szerinti bontásban (országos vagy uniós szint, beleértve az európai polgári védelmi eszköztárban nyilvántartott rescEU műveleti kapacitásokat és reagálási kapacitásokat is); — A védelmi intézkedésekben részesülő lakosság számának növekedése; — Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát szolgáló intézkedések hatálya alá tartozó eszközök értéke és/vagy lakosság.

Forrás: Európai Számvevőszék, a teljesítménymérési rendeletjavaslat I. melléklete alapján.

35 Amint arra korábbi jelentéseinkben⁸ rámutattunk, a teljesítménymérési keretben a finanszírozást egyértelműen eredményekhez kell kötni. Ezért kedvezőnek tartjuk az eredménymutatók bevezetését. Mindazonáltal megítélésünk szerint a javasolt output- és eredménymutatók elégtelenek az UCPM–HEPR javaslatban meghatározott valamennyi tevékenység teljesítményének értékeléséhez, mivel főként a megelőzésre és a felkészültségre irányulnak, a reagálási tevékenységek teljesítményére viszont nem terjednek ki. Ezenkívül nincsenek ágazatközi válsághelyzetekre vonatkozó mutatók, csak

⁸ [02/2025. sz. áttekintés](#) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) hiányosságaiból levonható tanulságokról, 8. o., valamint [03/2025. sz. áttekintés](#) a 2027 utáni többéves pénzügyi keret adta lehetőségekről, 1. háttérmagyarázat.

katasztrófákra vonatkozó. Több hiányosságot találtunk a javasolt output- és eredménymutatókban is (5. táblázat).

5. táblázat | A javasolt output- és eredménymutatók hiányosságai

Az outputmutatók hiányosságai	Az eredménymutatók hiányosságai
<ul style="list-style-type: none"> — Egyes outputmutatók túl általánosak (például a „beszerzett kritikus termékek száma” esetében nincs meghatározva, hogy mi minősül kritikus terméknek). 	<ul style="list-style-type: none"> — Egyes eredménymutatóknál hiányzik az alapérték az értékeléshez (ilyen mutatók például a védelmi intézkedésekben részesülők számának növekedése, vagy a felkészültségi és a reagálási kapacitások növekedése valamennyi veszély tekintetében az uniós tagállamokban). — Egyes eredménymutatók relevanciája nem egyértelmű (például az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát szolgáló intézkedések hatálya alá tartozó eszközök értéke és/vagy lakosság).

Forrás: Az Európai Számvevőszék elemzése.

36 Azt is problémásnak tartjuk, hogy a megelőzésre és felkészültségre irányuló beruházásokat („kritikus termékek”, „kapacitásépítési projektek” és „védelmi és katasztrófavédelmi rendszerek”) hol a 402., hol a 403. beavatkozáshoz rendelik (33. bekezdés), attól függően, hogy a potenciális katasztrófák éghajlati vonatkozásúak-e vagy sem.

37 Ezenkívül vannak olyan, polgári védelmi vagy egészségügyi szükséghelyzeti komponenssel is rendelkező mutatók, amelyek több más beavatkozási területre is vonatkoznak (6. táblázat). Nem világos, hogy a 402. és 403. beavatkozási területre vonatkozó mutatókkal együttesen ezeket a kiegészítő mutatókat is használni fogják-e az UCPM–HEPR rendelet teljesítményének nyomon követésekor és értékelésekor.

6. táblázat | Polgári védelmi vagy egészségügyi szükséghelyzeti komponenssel rendelkező kiegészítő beavatkozási területek és mutatók

Beavatkozási terület	Outputmutatók	Eredménymutatók
407 Katonai infrastruktúra (katonai mobilitás nélkül)	<ul style="list-style-type: none"> — Az új vagy korszerűsített létesítmények kapacitása – típusok (kiképzési területek, kettős felhasználású szálláshelyek, sürgősségi egészségügyi létesítmények, katonai tárolás, egyéb) szerinti bontásban (m²-ben) 	<ul style="list-style-type: none"> — Az új vagy korszerűsített létesítmények éves használóinak száma

Beavatkozási terület	Outputmutatók	Eredménymutatók
503 Szükséghelyzeti (pl. kutatás-mentési, orvosi, légi tűzoltási célú) légi járművek gyártása, vásárlása vagy lízingje	<ul style="list-style-type: none"> — Az új légi járművek száma és típusa (az elsődleges használat típusa) — Uniós szintű bevetés céljából rendelkezésre álló további kapacitás 	<ul style="list-style-type: none"> — A védelmi intézkedésekben részesülő lakosság számának és/vagy az ilyen intézkedésekkel lefedett terület növekedése — Beavatkozásnak tulajdoníthatóan megelőzött károk vagy sérülések
538 Szükséghelyzeti hajók (pl. kutatás-mentési, orvosi, parti őrségi)	<ul style="list-style-type: none"> — Az új hajók száma és típusa — A támogatott projektek száma 	<ul style="list-style-type: none"> — A védelmi intézkedésekben részesülő lakosság számának növekedése (pl. lefedett terület) — Beavatkozásnak betudhatóan megelőzött károk vagy sérülések

Forrás: Európai Számvevőszék, a teljesítménymérési rendeletjavaslat I. melléklete alapján.

A felhasznált források megfelelősége, átláthatósága, elszámoltathatósága és nyomonkövethetősége

- 38** Ebben a részben az UCPM–HEPR javaslattal kapcsolatos megfelelőségi és elszámoltathatósági szempontokkal foglalkozunk. Néhány megjegyzés ezekkel a szempontokkal kapcsolatban „A program és az eljárások egyszerűsítése” című részben is szerepel (23–25. bekezdés).
- 39** Amint arra már korábban is rámutattunk⁹, az uniós költségvetési eszközök, szabályok és eljárások egyszerűsítése növelheti az átláthatóságot, csökkentheti az adminisztratív terheket és javíthatja a források felhasználását. Ez azonban nem mehet az elszámoltathatóság, az eredményesség, a hatékonyság és a gazdaságosság rovására.
- 40** Megjegyezzük, hogy az UCPM–HEPR javaslatban a vissza nem térítendő támogatásokat alapértelmezés szerint „kölségfüggetlen finanszírozásként vagy szükség esetén egyszerűsített költségelszámolási módszerek alkalmazásával kell nyújtani”¹⁰. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz tanulságairól szóló [áttekintésünkben](#) megállapítottuk, hogy a

⁹ 03/2025. sz. [áttekintés](#) a 2027. év utáni többéves pénzügyi keret adta lehetőségekről, 19. bekezdés.

¹⁰ Az uniós polgári védelmi mechanizmusra (UCPM) és az egészségügyi szükséghelyzet-felkészültségre és -reagálásra (HEPR) vonatkozó javaslat 10. cikkének (5) bekezdése.

költségfüggetlen finanszírozási modell nem feltétlenül teljesítményalapú, ezenkívül nem átlátható, továbbá elszámoltathatósági és kontrollmechanizmusai sem mindig megbízhatóak¹¹. A kettős finanszírozásról szóló közelmúltban közzétett különjelentésünkben¹² arra a következtetésre jutottunk, hogy a költségfüggetlen finanszírozási eszközök bevezetésével megnőhet a kettős finanszírozás kockázata. Különösen nagy ez a kockázat, ha ezeket az eszközöket együttesen alkalmazzák több különböző, de azonos időkereten belül hasonló intézkedéseket és fellépéseket finanszírozó uniós finanszírozási program kapcsán (amint azt az UCPM és a HEPR esetében javasolták). Ajánlottuk továbbá az egyszerűsített költségelszámolási módszerekre vonatkozóan a javaslat szövegének módosítását (*II. melléklet*).

- 41** Véleményünk szerint az UCPM–HEPR javaslat egyes cikkeinek szövegét pontosítani kell a kettős finanszírozás, illetve a 100%-ot meghaladó finanszírozás kockázatának csökkentése érdekében. A javasolt jogalkotási szöveget, elemzésünkkel együtt, a **7. táblázat** mutatja be.

¹¹ A 02/2025. sz. áttekintés 11., 14. és 19. bekezdése.

¹² A 22/2024. sz. különjelentés 100. bekezdése.

7. táblázat | Az uniós polgári védelmi mechanizmusra (UCPM) és az egészségügyi szükséghelyzet-felkészültségre és -reagálásra (HEPR) vonatkozó javaslat 8. cikke (1) bekezdésének és 11. cikke (5) bekezdésének számvevőszéki elemzése

Javaslat az uniós polgári védelmi mechanizmusról, valamint az egészségügyi szükséghelyzet-felkészültségről	A Számvevőszék elemzése
<p>A 8. cikk (1) bekezdése:</p> <p>Ezt a rendeletet az uniós programokkal szinergiában kell végrehajtani. Egy másik programból uniós hozzájárulásban részesült tevékenység e rendelet alapján is kaphat hozzájárulást. Az érintett uniós program szabályai alkalmazandók a vonatkozó hozzájárulásra, vagy egységes szabályrendszer alkalmazható valamennyi hozzájárulásra, és egységes jogi kötelezettségvállalás is köthető. Ha az összes uniós hozzájárulást az elszámolható költségek alapján nyújtják, az uniós költségvetésből nyújtott támogatás kumulatív összege nem haladhatja meg a tevékenység teljes elszámolható költségét, és a támogatási feltételeket meghatározó dokumentumoknak megfelelően arányosan számítható ki.</p>	<p>Véleményünk szerint:</p> <ul style="list-style-type: none"> — a szöveg nem tisztázza, hogyan fogják csökkenteni a kettős finanszírozás kockázatát; — az egyszerűsítési célkitűzéssel ellentétben az adminisztratív terhek növekedhetnek, mivel egyazon intézkedés a hozzájárulás forrásától függően más-más szabályokat követne.
<p>A 11. cikk (5) bekezdése:</p> <p>Vissza nem térítendő támogatásokra vonatkozó odaítélési eljárások keretében nem támogathatók azok a tevékenységek, amelyeket vagy amelyek egy részét már teljes mértékben más köz- vagy magánforrásokból finanszíroznak, kivéve a 8. cikkben említett, szinergiát teremtő tevékenységekkel összefüggésben nyújtott uniós hozzájárulásokat.</p>	<p>A szöveget pontosítani kell, mivel – a jelenlegi megfogalmazás szerint – úgy tűnik, hogy a teljes mértékben más köz- vagy magánforrásokból finanszírozott intézkedések nem jogosultak UCPM-finanszírozásra, akkor azonban jogosultak, ha azokat teljes mértékben más uniós hozzájárulásból finanszírozzák. Ennek alapján több mint 100%-os finanszírozásra is mód nyílna.</p>

Forrás: Az uniós polgári védelmi mechanizmusra (UCPM) és az egészségügyi szükséghelyzet-felkészültségre és -reagálásra (HEPR) vonatkozó javaslat számvevőszéki elemzése.

A Számvevőszék ellenőrzési megbízatása

42 A Számvevőszék ellenőrzési jogait az uniós polgári védelmi mechanizmusra (UCPM) és az egészségügyi szükséghelyzet-felkészültségre és -reagálásra (HEPR) vonatkozó javaslat (5) preambulumbekkezdése említi. Ennek értelmében „minden olyan személynek vagy

szervezetnek, amely uniós finanszírozásban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelmében, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF, az Európai Ügyészség és a Számvevőszék számára a szükséges jogokat és hozzáférést, valamint gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak”.

- 43** Az UCPM–HEPR javaslat társult harmadik országokkal foglalkozó 9. cikke hivatkozik az (EU) 2024/2509 és a 883/2013/EU rendeletben előírt jogokra és hozzáférésre, a Szerződés 299. cikkén alapuló, pénzbeli kötelezettséget előíró végrehajtási határozatokra, valamint az Európai Bíróság ítéleteire és végzéseire. Nem említi kifejezetten a Számvevőszék ellenőrzési jogait, amint azt az 1313/2013/EU határozat 27. cikke tette. Így a 9. cikk az Unión kívüli országok olvasói számára nem feltétlenül világítja meg kellően, hogy mire terjednek ki a Számvevőszék ellenőrzési jogai.
- 44** A bizonytalanság elkerülése érdekében javasoljuk, hogy az UCPM–HEPR javaslat egyértelműen rendelkezzen a Számvevőszék tagállamokban és harmadik országokban fennálló ellenőrzési jogairól, és azokat ne csak a preambulumbekzdésben, hanem a vonatkozó jogi rendelkezésekben is világosan említse meg.

Egyedi kérdésekkel kapcsolatos észrevételek

- 45** Az UCPM–HEPR javaslat négy részből (négy „címből”) áll: Az általános és záró rendelkezésekről szóló I. és IV. cím mindkét összetevőre (a polgári védelemre és az egészségügyi vészhelyzetekre is) vonatkozik; a II. cím 20. cikke a polgári védelemmel, míg a III. cím mindössze egy cikkel, az egészségügyi szükséghelyzetekre való felkészültséggel és reagálással foglalkozik. A javaslat részletes szabályokat állapít meg az UCPM működésére nézve, és ezeken belül konkrét intézkedéseket tartalmaz a megelőzésre, a felkészültségre és a reagálásra vonatkozóan, a HEPR tekintetében viszont csak általános szabályokat állapít meg.

I. cím. Általános rendelkezések

Célkitűzések

- 46** Az UCPM–HEPR javaslat általános célkitűzése (4. cikk (1) bekezdés), hogy „megerősítse az Unió és a tagállamok közötti együttműködést a mindenfajta természeti és ember okozta katasztrófa, az Unión belül vagy kívül előforduló, határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyek, valamint az egyszerre több ágazatot érintő helyzetek megelőzése, illetve az azokra való felkészülés és reagálás terén”.
- 47** Ezt az általános célkitűzést hat egyedi célkitűzésen keresztül törekszik elérni. Ezek összhangban vannak a felkészültségi unióról szóló stratégia elveivel, vagyis a minden veszélyforrásra kiterjedő, az összkormányzati és az osztársadalmi megközelítéssel (11. bekezdés). Az UCPM–HEPR javaslat konkrét célkitűzései azonban nem felelnek meg a SMART kritériumoknak (ezek a következők: konkrét, mérhető, teljesíthető, a szakpolitikai

célkitűzések szempontjából releváns és határidőhöz kötött). A **2. háttérmagyarázat** két példát mutat be az egyedi célkitűzésekre. Ezek relevánsak a szakpolitikai célkitűzések szempontjából, de nem elég konkrét ahhoz, hogy mérhetőek legyenek, időkeretüket nem határozták meg, és az sem világos, hogyan fogják mérni az elért eredményeket (lásd még: **34–37.** bekezdés).

2. háttérmagyarázat

A rendeletjavaslat egyedi célkitűzései (példák)

- a) a katasztrófakockázatok és -fenyegetések – többek között az éghajlatváltozáshoz és a népegészségügyhöz kapcsolódó kockázatok és fenyegetések – megértésének és előrejelzésének megerősítése, valamint az azok esetleges hatásainak megelőzésére vagy mérséklésére irányuló proaktív munka; a megelőzés és a felkészültség előmozdítása; valamint a polgári védelmi, az egészségügyi és más érintett hatóságok közötti együttműködés megerősítése”.
- b) „különösen a tudáshálózaton keresztül az uniós és tagállami szintű kapacitásépítés elősegítése, mégpedig a következők révén: a kutatási és innovációs eredmények katasztrófa- és válsághelyzetekben való hasznosításának és felhasználásának előmozdítása és fokozása, kapacitásépítési programok biztosítása és végrehajtása – ideértve a képzéseket és gyakorlatokat, a szakértői értékeléseket, a megelőzési és felkészültségi intézkedéseket illetően tanácsadást nyújtó szakértők és uniós polgári védelmi csoportok kiküldését, valamint az egyéb szakértelem biztosítását is –, továbbá technikai és pénzügyi segítségnyújtás biztosítása a stratégiák, a tervek és a beruházások támogatása, illetve a megelőzés, a felkészültség és a reziliencia előmozdítása érdekében”.

Forrás: Az UCPM–HEPR javaslat 4. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontja.

Földrajzi lefedettség

- 48** A 9. cikk (1) bekezdése megadja, hogy az UCPM–HEPR javaslat értelmében milyen harmadik országok előtt áll nyitva a teljes vagy részleges társulás lehetősége. A jelenlegi 1313/2013/EU határozathoz képest új elemet vezet be azáltal, hogy „egyéb harmadik országokat” is említ, és ezzel potenciálisan bármely harmadik országra kiterjeszti az uniós polgári védelmi mechanizmus társulásának földrajzi hatályát. A javaslat terminológiája azonban megítélésünk szerint nem egyértelmű. Javasoljuk, hogy a Bizottság a következő bekezdésekben kifejtettek szerint tisztázza ezeket a bizonytalanságokat.
- 49** A 3. cikk (23) bekezdése meghatározza a „társult ország” fogalmát, és „társult államokat” is említ. Amennyiben az „államok” és az „országok” szavak itt eltérő jelentéssel jelennek meg,

akkor javasoljuk ezek világos meghatározását. Ha nem, akkor ajánlatos csak egy pontosan meghatározott kifejezés használata.

- 50** Míg a 3. cikk (23) bekezdésében „társult ország”, addig a 9. cikk címében és a 11. cikkben „társult harmadik országok” szerepel. Javasoljuk a megfogalmazás összehangolását.
- 51** Az UCPM–HEPR javaslat a pénzügyi és digitális kimutatásban „részt vevő államokat”, a javaslat 11. cikkének (3) bekezdésében viszont „részt vevő országokat” említ. Ha a „részt vevő államok” és a „részt vevő országok” kifejezések jelentése megegyezik a „társult [harmadik] országok” kifejezésével, akkor javasoljuk a kifejezések összehangolását a javaslat teljes szövegében.
- 52** A 3. cikk (23) bekezdése kifejti, hogy „eltérő rendelkezés hiányában a tagállamokra való hivatkozást úgy kell értelmezni, hogy az a társult államokat is magában foglalja”. Ezért értelmezésünk szerint az UCPM–HEPR javaslat valamennyi olyan cikke, amely „tagállamokat” említ, valójában a mechanizmusban részt vevő valamennyi – uniós és nem uniós – államra vonatkozik. Azonban míg a 11. cikk (2) bekezdése az a), illetve a b) pontban külön említi a tagállamokat és a társult országokat, a 11. cikk (2) bekezdésének a) pontja már nem zárja ki a társult országokat. Javasoljuk, hogy ezt a fogalmi bizonytalanságot vagy a 3. cikk (23) bekezdésében, vagy a 11. cikk (2) bekezdésében szüntessék meg. Az egyértelműség hiánya a rendelkezések félreértelmezéséhez vezethet.
- 53** A rescEU-képességekről szóló 21. cikk (10) bekezdése „kérelmező tagállamot” említ, e fogalom takarhatja – amint azt az 52. bekezdésben kifejtjük – a tagállamokat és a társult országokat. A 28. cikk szerint azonban nem társult harmadik országok is kérhetnek segítséget. Javasoljuk, hogy a „kérelmező tagállam” kifejezés helyébe az „érintett ország” kifejezés lépjen, hogy a fogalom a nem társult harmadik országokra is kiterjedjen.

II. cím. Polgári védelem

Ötéves jelentéstételi ciklus

- 54** Észrevételezzük, hogy az uniós polgári védelmi mechanizmus tekintetében a javaslat 15. cikke a Bizottság felé történő jelenleg háromévenkénti tagállami beszámolást ötévenkéntire változtatja. Ezzel szemben a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekről szóló (EU) 2022/2371 rendelet továbbra is azt írja elő a tagállamok számára, hogy háromévente nyújtsanak be jelentést nemzeti szintű megelőzési, felkészültségi és reagálási terveikről.

- 55** Megjegyezzük, hogy a javaslat (10) preambulumbekzdése alapján egyértelmű, hogy a nemzeti kockázatértékeléseket „legalább ötévente” kell benyújtaniuk, és hogy „amennyiben a kockázati környezetben bekövetkezett jelentős változás ezt szükségessé teszi”, „frissíteniük kell azokat”, vagyis gyakoribb benyújtás is lehetséges. Annak egyértelművé tétele érdekében, hogy jelentős változások esetén gyakrabban van szükség frissítésre, javasoljuk a 15. cikk szövegének a (10) preambulumbekzdéssel való összehangolását.
- 56** A Bizottság támogató szerepét tekintve kedvezőnek tartjuk a 16. cikk (3) bekezdésében előírt és az 1313/2013/EU határozatban is szereplő azon lehetőséget, hogy a Bizottság felkérheti a tagállamokat további információk szolgáltatására arról, hogy milyen konkrét megelőzési és felkészültségi intézkedéseket tesznek a rendszeresen előforduló vagy különösen nagy hatású katasztrófákhoz vezető kockázatok kapcsán, és adott esetben:
- javaslatot tehet szakértők kiküldésére tanácsadás céljából; illetve
 - ajánlásokat tehet az érintett tagállam megelőzési és felkészültségi szintjének megerősítésére vonatkozóan.
- 57** A javaslat azonban nem határozza meg, hogy a Bizottság milyen intézkedéseket hozhat a kockázatok enyhítésére, ha a tagállamok nem tesznek eleget a Bizottság kéréseinek vagy ajánlásainak. Véleményünk szerint az ilyen enyhítő intézkedések támogathatnák a tagállamokat a megelőzési és felkészültségi intézkedések nemzeti szintű végrehajtásában.

RescEU

- 58** A RescEU az európai katasztrófareagálási képességek és készletek stratégiai tartalékként jött létre 2019-ben, amelyet teljes mértékben az Unió finanszíroz. A tartalékban szerepelnek tűzoltáshoz és egészségügyi evakuáláshoz szükséges repülőgépek és helikopterek, valamint számos alapvető szükségletre irányuló készlet, többek között tábortáborok, kórházak, energiaegységek és menedékhez szükséges eszközök, kritikus fontosságú orvosi eszközök, valamint a vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris veszélyhelyzetekre való reagáláshoz szükséges felszerelések. A tartalék jelenleg is felhasználható.
- 59** Az UCPM–HEPR javaslat 21. cikkének (1) bekezdése kimondja: „A rescEU segítséget nyújt a nemzeti szinten meglévő és a tagállamok által az európai polgári védelmi eszköztár számára rendelkezésre bocsátott általános reagálási képességek kiegészítéséhez vagy [...] operatív szükségletek kielégítéséhez”. Kedvezőnek tartjuk az e cikk által biztosított rugalmasságot, amely cikk már nem végső lehetőségként hivatkozik a rescEU-ra.

- 60** Az UCPM–HEPR javaslat 21. cikkének (8) bekezdése értelmében a rescEU-képességeket kizárólag akkor lehet nemzeti célokra használni, ha épp nem használják őket vagy nincs rájuk szükség reagáláshoz. Javasoljuk, hogy a szöveg egészüljön ki azzal a kikötéssel, hogy a rescEU-képességek nemzeti célokra történő felhasználásához a Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ (ERCC) előzetes jóváhagyása szükséges. Az [\(EU\) 2025/704 bizottsági végrehajtási határozat](#) 35. cikke jelenleg előírja a tagállamok számára, hogy értesítsék az ERCC-t a rescEU-képességek nemzeti célokra való használatáról, és amennyiben ez a használat befolyásolja a rescEU-képességek rendelkezésre állását, szerezzék meg az ERCC hozzájárulását.
- 61** Az UCPM–HEPR javaslat 21. cikkének (15) bekezdése kimondja: „A tagállamokat a CECIS-en keresztül tájékoztatni kell a rescEU-képességek műveleti állapotáról”. A Bizottság javaslata nem írja elő, hogy a CECIS-en keresztül az európai polgári védelmi eszköztár kapacitásainak rendelkezésre állásáról is tájékoztatni kellene a tagállamokat. Jelenleg ezt a követelményt az [\(EU\) 2025/704 bizottsági végrehajtási határozat](#) 15. cikkének (8) bekezdése írja elő. Az uniós polgári védelmi mechanizmuson belüli erőforrások rendelkezésre állására vonatkozó információk javítása, valamint a CECIS-nek mind a rescEU, mind az európai polgári védelmi eszköztár képességei céljára történő használatára vonatkozóan megegyező jogalap biztosítása érdekében javasoljuk a CECIS-re való hivatkozás beillesztését az európai polgári védelmi eszköztárról szóló 20. cikkbe.

Válságkoordinációs központ

- 62** Az UCPM–HEPR javaslat 1. cikkének (2) bekezdése kimondja, hogy a rendelet szabályokat állapít meg a válságkoordinációs központ létrehozására vonatkozóan, az e központ működésére vonatkozó rendelkezésekről azonban nem tesz említést. A Bizottság kifejtette, hogy a központ működését a 26. és a 29. cikk szabályozza. Javasoljuk a szöveg pontosítását [\(II. melléklet\)](#).
- 63** Javasoljuk továbbá, hogy a [Szabályozói Ellenőrzési Testület](#) véleményével¹³ összhangban pontosabban határozzák meg a központ szerepét, összetételét és feladatait. Ez a testület a Bizottságon belül független szerv, amely véleményeket és ajánlásokat ad ki a Bizottság valamennyi hatásvizsgálat-tervezetéről, célravezetőségi vizsgálatairól és a meglévő jogszabályok főbb értékeléseiről. Amint azt a [31.](#) bekezdésben említettük, javasoljuk annak pontosabb magyarázatát, hogyan folyjon a koordináció a Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központtal.

¹³ A [Szabályozói Ellenőrzési Testület véleménye](#) az MFF-en belül „A polgári védelem, valamint a válsághelyzetekre való felkészültség és reagálás uniós finanszírozása” hatásvizsgálatáról, 3. o.

III. cím. Egészségügyi szükséghelyzetekre való felkészültség és reagálás

- 64** Az UCPM–HEPR javaslat III. címe („Egészségügyi szükséghelyzetekre való felkészültség és reagálás”) mindössze egy cikket tartalmaz (34. cikk). A 26–29. bekezdésben ismertetett hiányosságok kezelése érdekében javasoljuk az e címben foglalt rendelkezések további kibővítését. Javasoljuk továbbá az UCPM és a HEPR közötti kiegészítő jelleg tisztázását, például annak meghatározásával, hogy mely UCPM-eszközök (pl. ERCC, központ, európai polgári védelmi eszköztár, uniós polgári védelmi tudáshálózat stb.) alkalmazandók a HEPR céljaira, és ezek mikor használhatók.
- 65** Az UCPM–HEPR javaslat 34. cikkének d) pontja szerint: „a fejlesztési, végrehajtási és nyomonkövetési intézkedések támogatása, többek között a nemzeti hatóságok közötti és az érdekelt felekkel folytatott együttműködés révén, valamint a szükséges eszközök és infrastruktúrák, ezen belül is informatikai infrastruktúrák fejlesztése és telepítése”. Javasoljuk a „fejlesztés, végrehajtás és nyomon követés” tárgyának tisztázását, mivel nem világos, hogy ezek a kifejezések milyen intézkedésekre vonatkoznak.
- 66** A Bizottság kifejtette, hogy a (14) preambulumbekzdés a költségvetési rendeletben megállapítandó eltérést javasol bevezetni annak érdekében, hogy lehetővé tegye új ajánlatkérő szervek felvételét a válságon kívüli közös közbeszerzéshez, mivel a legtöbb közös közbeszerzésre a válság eszkalálódásának megelőzésére való felkészültséggel összefüggésben kerül sor. Az egyértelműség érdekében javasoljuk az eltérés kifejezett feltüntetését a jogi rendelkezések között.
- 67** Általános megjegyzés: találtunk néhány olyan esetet, amikor kötelezettséget jelölő kifejezéseket az „önkéntes alapon” kifejezéssel együtt használják, például a „tagállamok önkéntes alapon reagálási képességeket alakítanak ki” szövegben¹⁴. Véleményünk szerint az ilyen megfogalmazás félreértelmezhető. Javasoljuk a szöveg átfogalmazását minden olyan esetben, amikor a kötelezettséget jelölő kifejezéseket az „önkéntes alapon” kifejezéssel együtt használják.

¹⁴ Az uniós polgári védelmi mechanizmusra (UCPM) és az egészségügyi szükséghelyzet-felkészültségre és -reagálásra (HEPR) vonatkozó javaslat 19. cikkének (1) bekezdése.

A véleményt 2026. február 5-i luxembourgi ülésén fogadta el a Számvevőszék.

a Számvevőszék nevében

Tony Murphy

elnök

Mellékletek

I. melléklet. A Számvevőszék kiadványainak listája

19/2025. sz. különjelentés: Kritikus gyógyszerhiányok: Az uniós intézkedések segítettek, de nem szűnt meg minden strukturális probléma

16/2025. sz. különjelentés: Uniós finanszírozás az erdőtüzek leküzdésére: Több a megelőző intézkedés, de nincs elég bizonyíték az eredményekre és azok hosszú távú fenntarthatóságára

03/2025. sz. áttekintés: A 2027. év utáni többéves pénzügyi keret adta lehetőségek

02/2025. sz. áttekintés: Teljesítményorientáltság, elszámoltathatóság és átláthatóság: a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hiányosságaiból levonható tanulságok

25/2024. sz. különjelentés: Az egészségügy digitalizálása: A tagállamoknak nyújtott uniós támogatás összességében eredményes, de nehézségek vannak az uniós források felhasználása terén

22/2024. sz. különjelentés: Az uniós költségvetés és a kettős finanszírozás: Alapvető elemek hiányoznak a kontrollrendszerekből, hogy enyhíteni lehessen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) költségfüggetlen finanszírozási modelljéből eredő megnövekedett kockázatot

12/2024. sz. különjelentés: „Az Európai Unió válaszintézkedései a Covid19-világjárvány kapcsán: Az Unió egészségügyi ügynökségei a példa nélküli körülmények között általában véve megállták a helyüket”

19/2022. sz. különjelentés: A Covid19 elleni oltóanyagok uniós beszerzése: Kezdeti nehézségek után sikerült elegendő adagot beszerezni, de a folyamat teljesítményének értékelése nem volt megfelelő

09/2020. sz. vélemény az uniós polgári védelmi mechanizmusról szóló 1313/2013/EU határozat módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi határozatra irányuló bizottsági javaslatról

33/2016. sz. különjelentés: Uniós polgári védelmi mechanizmus: az Unión kívül bekövetkezett katasztrófákra adott válaszok koordinálása nagyrészt eredményes volt

28/2016. sz. különjelentés: A határokon áttérjedő súlyos egészségügyi veszélyek kezelése az Unióban: fontos kérdésekben előrelépés történt, de még sok a tennivaló

01/2010. sz. vélemény: Az Európai Unió költségvetési pénzgazdálkodásának javítása: kockázatok és kihívások

II. melléklet. Javasolt változtatások és észrevételek

1. táblázat | Javasolt szövegezési módosítások észrevételekkel

A javaslat szövege	Javasolt változtatás	Észrevételek
<p>1. cikk</p> <p>(2) [...]</p> <p>c) a válságkoordinációs központ (a továbbiakban: központ) [...] létrehozására vonatkozó szabályok; [...]</p>	<p>1. cikk</p> <p>(2) [...]</p> <p><i>c) a válságkoordinációs központ (a továbbiakban: központ) [...] létrehozására és működésére vonatkozó szabályok; [...]</i></p>	<p>A javaslat létrehozza a válságkoordinációs központot, de annak működéséről nem tesz említést. A c) pontban javasoljuk a központ működésére való hivatkozás beillesztését, annak létrehozása mellett.</p>
<p>2. cikk</p> <p>(1) E rendelet célja, hogy biztosítsa az [...] védelmét.</p>	<p>2. cikk</p> <p>(1) E rendelet az [...] védelmét biztosítja.</p>	<p>A jelenlegi megfogalmazás nem illeszkedik a cikk címéhez („Hatály”). Javasoljuk a megfogalmazás oly módon történő kiigazítását, hogy az illeszkedjen a címhez („Hatály”).</p>
<p>2. cikk</p> <p>(6) A III. címben említett készleteket a 21. cikkel összhangban kell létrehozni, a nem rescEU-ként meghatározott egészségügyi ellenintézkedések kivételével.</p>	<p>2. cikk</p> <p>(6) A III. címben említett készleteket a 21. cikkel összhangban kell létrehozni, az alkalmazandó végrehajtási jogi aktusokban nem rescEU-ként meghatározott egészségügyi ellenintézkedések kivételével.</p>	<p>Javasoljuk annak a jogi keretnek a megemlítését, amely meghatározza, hogy mely egészségügyi ellenintézkedések minősülnek rescEU-nak.</p>

A javaslat szövege	Javasolt változtatás	Észrevételek
<p>2. cikk</p> <p>(7) Az e rendelet szerinti megelőzési, felkészültségi és reagálási intézkedések alkalmazása esetén figyelembe kell venni az Unió elszigetelt, legkülső és egyéb régióinak vagy szigeteinek a megelőzés, felkészültség és reagálás tekintetében fennálló sajátos szükségleteit.</p>	<p>2. cikk</p> <p>(7) Az e rendelet szerinti megelőzési, felkészültségi és reagálási intézkedések alkalmazása esetén figyelembe kell venni az Unió elszigetelt, legkülső és egyéb régióinak vagy szigeteinek a megelőzés, felkészültség és reagálás tekintetében fennálló sajátos szükségleteit.</p>	<p>A javaslat eredeti angol szövege nem tartalmaz igét. A magyar nyelvű szöveget ez a változtatás nem érinti.</p>
<p>4. cikk</p> <p>(2) [...]</p> <p>e) [...] támogatása [...];</p> <p>f) [...] fokozása [...].</p>	<p>4. cikk</p> <p>(2) [...]</p> <p>e) [...] támogatása [...];</p> <p>f) [...] fokozása [...].</p>	<p>Néhány, a 4. cikk (2) bekezdésében felsorolt egyedi célkitűzés az eredeti angol szövegben a „to” szóval kezdődnek, míg mások nem. A magyar nyelvű szöveget ez a változtatás nem érinti.</p>
<p>7. cikk</p> <p>(1) A tagállamok [...].</p> <p>(2) A tagállamok [...].</p>	<p>7. cikk</p> <p>(61) A tagállamok [...].</p> <p>(72) A tagállamok [...].</p>	<p>A bekezdések számozásának 1-gyel kell kezdődnie, nem pedig 6-tal. A javaslat eredeti angol szövegében a számozás 6-tal kezdődik. A magyar nyelvű szöveget ez a változtatás nem érinti.</p>
<p>9. cikk</p> <p>(1) Az e rendelet szerinti társulás [...] teljes vagy részleges társulás formájában nyitható meg a következő harmadik országok előtt: [...]</p>	<p>9. cikk</p> <p>(1) Az e rendelet szerinti társulás [...] teljes vagy részleges társulás formájában nyitható meg a következő harmadik országok előtt: [...]</p>	<p>Az eredeti angol szövegben az „or” szó helyett hibásan „of” szó szerepel. A magyar nyelvű szöveget ez a változtatás nem érinti.</p>

A javaslat szövege	Javasolt változtatás	Észrevételek
<p>10. cikk</p> <p>(4) A 4. cikk (2) bekezdésében említett egyedi célkitűzés keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások [...]</p>	<p>10. cikk</p> <p>(4) A 4. cikk (2) bekezdésében említett egyedi célkitűzések keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások [...]</p>	<p>A 4. cikk (2) bekezdése több egyedi célkitűzést tartalmaz.</p>
<p>10. cikk</p> <p>(5) Amennyiben az uniós finanszírozást vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtják, azt [...] költségfüggetlen finanszírozásként vagy szükség esetén egyszerűsített költségelszámolási módszerek alkalmazásával kell nyújtani.</p>	<p>10. cikk</p> <p>(5) Amennyiben az uniós finanszírozást vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtják, azt [...] költségfüggetlen finanszírozásként vagy adott esetben szükség esetén egyszerűsített költségelszámolási módszerek alkalmazásával kell nyújtani.</p>	<p>Véleményünk szerint az „adott esetben” kifejezés helyesebb, mint a „szükség esetén”, és a francia nyelvű szöveghez is ez állna közelebb.</p>
<p>15. cikk</p> <p>[...] a tagállamok [...] 2028. december 31-ig, majd azt követően legalább ötévente [...] összefoglalót bocsátanak a Bizottság rendelkezésére [...]</p>	<p>15. cikk</p> <p>[...] a tagállamok [...] 2028. december 31-ig, majd azt követően legalább ötévente, illetve amennyiben a kockázati környezetben bekövetkezett jelentős változás ezt szükségessé teszi, [...] összefoglalót bocsátanak a Bizottság rendelkezésére [...]</p>	<p>A 15. cikk szövegének összehangolása a (10) preambulumbekkezdéssel.</p>
<p>16. cikk</p> <p>(1) Az Uniót fenyegető katasztrófakockázatok jobb megértése és a tájékozott és összehangolt felkészültség biztosítása érdekében, a 16. cikkben említett összefoglalók alapján [...].</p>	<p>16. cikk</p> <p>(1) Az Uniót fenyegető katasztrófakockázatok jobb megértése és a tájékozott és összehangolt felkészültség biztosítása érdekében, a 1615.-cikkben említett összefoglalók alapján [...].</p>	<p>A 16. cikk (1) bekezdése láthatólag az előző cikkben (15. cikk) említett összefoglalókra utal.</p>

A javaslat szövege	Javasolt változtatás	Észrevételek
<p>20. cikk</p> <p>(4) [...]. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a 17. cikk (1) bekezdésének c) pontjában említettekkel összhangban küszöbölje ki az európai polgári védelmi eszköztáron belül a reagálási képességek terén meglévő jelentős hiányosságokat.</p>	<p>20. cikk</p> <p>(4) [...]. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a 1716.-cikk (1) bekezdésének c) pontjában említettekkel összhangban küszöbölje ki az európai polgári védelmi eszköztáron belül a reagálási képességek terén meglévő jelentős hiányosságokat.</p>	<p>A jelentésről a 16. cikk (1) bekezdésének c) pontja, nem pedig a 17. cikk tesz említést.</p>
<p>20. cikk</p> <p>(6) A tagállamok önkéntes alapon azonosítják, lekötik és nyilvántartásba veszik az általuk az európai polgári védelmi eszköztár számára kínált reagálási képességeket [...].</p>	<p>20. cikk</p> <p>(6) A tagállamok önkéntes alapon azonosítják, lekötik és nyilvántartásba veszik a CECIS-ben az általuk az európai polgári védelmi eszköztár számára kínált reagálási képességeket [...].</p>	<p>Az uniós polgári védelmi mechanizmuson belül a rendelkezésre álló erőforrásokra vonatkozó információk javítása céljából, valamint a CECIS használatára vonatkozóan mind a rescEU, mind az európai polgári védelmi eszköztár képességei céljára megegyező jogalap biztosításához.</p>
<p>21. cikk</p> <p>(9) A rescEU-képességeket a 35. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében elfogadott végrehajtási jogi aktusokkal összhangban kell felhasználni, többek között telepítés, nemzeti felhasználás, kölcsönzés vagy adományozás formájában, akár a rescEU stratégiai tartalékainak kezelése esetében is.</p>	<p>21. cikk</p> <p>(9) A rescEU-képességeket a 35. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében elfogadott végrehajtási jogi aktusokkal összhangban kell felhasználni, többek között telepítés, nemzeti felhasználás, kölcsönzés vagy adományozás formájában, akár illetve a rescEU stratégiai tartalékainak kezelése esetében is.</p>	<p>A jobb olvashatóság kedvéért törölni kellene az „akár... is” megfogalmazást.</p>
<p>23. cikk</p> <p>(2) Egy tudományos és technikai eszköz egyesíti [...].</p>	<p>23. cikk</p> <p>(2) Egy tudományos és technikai eszköz (STAF) egyesíti [...].</p>	<p>A szöveget ki lehetne egészíteni a „STAF” rövidítéssel.</p>

A javaslat szövege	Javasolt változtatás	Észrevételek
<p>31. cikk</p> <p>(3) [...] az I. mellékletben meghatározott finanszírozási mértékeknek megfelelően [...].</p>	<p>31. cikk</p> <p>(3) [...] az I. mellékletben meghatározott finanszírozási mértékeknek megfelelően [...].</p>	<p>A jogalkotási javaslat csak egy mellékletet tartalmaz.</p>
<p>32. cikk</p> <p>(7) A Bizottság a 35. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében elfogadott végrehajtási jogi aktusban megállapítja a szakértők és az uniós polgári védelmi csoport kiküldésére vonatkozó szabályokat.</p>	<p>Lásd: Észrevételek.</p>	<p>Ez a bekezdés jobban illeszkedne a „Szakértők és uniós polgári védelmi csoportok kiküldése” című 33. cikkbe.</p>
<p>32. cikk</p> <p>(8) Amennyiben egy tagállam szállítási szolgáltatásokra vonatkozó szerződés megkötését kéri a Bizottságtól, a Bizottság az I. mellékletben meghatározott finanszírozási mértékeknek megfelelően a költségek részleges megtérítését kéri.</p>	<p>(8) [...] az I. mellékletben meghatározott finanszírozási mértékeknek megfelelően [...].</p>	<p>A jogalkotási javaslat csak egy mellékletet tartalmaz.</p> <p>Ezenkívül a 32. cikk (8) bekezdésének szövege megegyezik a 31. cikk (3) bekezdésének szövegével: a két bekezdés egyikét törölni lehetne.</p>
<p>33. cikk</p> <p>(2) [...] a Bizottság és más uniós intézmények, ügynökségek – köztük a 851/2004/EK 33. rendelet 11. cikkének a) pontjával összhangban létrehozott uniós egészségügyi munkacsoport – [...].</p>	<p>33. cikk</p> <p>(2) [...]. a Bizottság és más uniós intézmények, ügynökségek – köztük a 851/2004/EK 33. rendelet 11. cikkével összhangban létrehozott uniós egészségügyi munkacsoport – [...].</p>	<p>A 33. cikk (2) bekezdése a „851/2004/EK rendelet 11. cikkének a) pontjára” utal, de ez helyesen „11a. cikk”.</p>

A javaslat szövege	Javasolt változtatás	Észrevételek
<p>Melléklet, 2. szakasz</p> <p>e) a 4. cikk (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott célkitűzés megvalósításához szükséges további támogató és kiegészítő megelőzési intézkedések meghozatala.</p>	<p>Melléklet, 2. szakasz</p> <p><i>e) a 4. cikk (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott célkitűzés megvalósításához szükséges további támogató és kiegészítő megelőzési kapacitásépítési intézkedések meghozatala.</i></p>	<p>A melléklet 2. szakasza a kapacitásépítési intézkedésekre vonatkozik.</p>
<p>Melléklet, 3. szakasz</p> <p>o) A 4. cikk (2) bekezdésének c) pontjában meghatározott célkitűzés megvalósításához szükséges további támogató és kiegészítő megelőzési intézkedések meghozatala.</p>	<p>Melléklet, 3. szakasz</p> <p><i>o) A 4. cikk (2) bekezdésének c) pontjában meghatározott célkitűzés megvalósításához szükséges további támogató és kiegészítő megelőzési felkészültségi intézkedések meghozatala.</i></p>	<p>A melléklet 3. szakasza a felkészültségi intézkedésekre vonatkozik.</p>
<p>Melléklet, 4. szakasz</p> <p>(2) [...]</p> <p>i) a 4. cikk (2) bekezdésének d) pontjában meghatározott célkitűzés megvalósításához szükséges további támogató és kiegészítő megelőzési intézkedések meghozatala.</p>	<p>Melléklet, 4. szakasz</p> <p>(2) [...]</p> <p><i>i) a 4. cikk (2) bekezdésének d) pontjában meghatározott célkitűzés megvalósításához szükséges további támogató és kiegészítő megelőzési válaszintézkedések meghozatala.</i></p>	<p>A melléklet 4. szakasza a válaszintézkedésekre vonatkozik.</p>

Forrás: Európai Számvevőszék.

III. melléklet. Háttér-információ

- 01** Az egyes tagállamok területén bekövetkező katasztrófák és válságok megelőzése, az azokra való felkészülés és reagálás elsősorban a tagállamok felelőssége. A Bizottság a polgári védelem és az egészségügyi szükséghelyzet területén támogató hatáskörrel rendelkezik¹.
- 02** 2001 októberében egy [tanácsi határozat](#) létrehozta a közösségi polgári védelmi mechanizmust, amely jelenleg uniós polgári védelmi mechanizmusként működik. 2001 óta a mechanizmust [több mint 800 alkalommal aktiválták](#) az Unióban és az Unión kívül. Az uniós polgári védelmi mechanizmus jelenlegi jogszabályi kerete az [1313/2013/EU határozaton](#) alapul.
- 03** Ami az egészségügyi szükséghelyzeti felkészültséget és -reagálást illeti:
- az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ ([ECDC](#)) feladata a fertőző betegségekből adódó, az emberi egészséget fenyegető aktuális és újonnan megjelenő veszélyek azonosítása, értékelése és a róluk való beszámolás.
 - Az Európai Gyógyszerügynökség ([EMA](#)) felel a gyógyszerek centralizált forgalombahozatali engedélye iránti kérelmek tudományos értékeléséért, valamint a kritikus fontosságú gyógyszerek hiányának nyomon követéséért és enyhítéséért, és válság idején hasonló feladatokat lát el az orvostechnikai eszközök tekintetében;
 - az Egészségügyi Szükséghelyzet-felkészültségi és -reagálási Hatóság ([HERA](#)) feladata, hogy a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyek esetén javítsa az Unió felkészültségét és reagálását az egészségügyi ellenintézkedések területén.
- 04** A Bizottság javaslata 2028. január 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezi az 1313/2013/EU határozatot és annak helyébe lép. Emellett a javaslat a 2021–2027-es időszakra szóló uniós egészségügyi cselekvési program („az EU az egészségért” program) létrehozásáról szóló [\(EU\) 2021/522 rendelet](#) egyes elemeit is átveszi. A határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekről szóló [\(EU\) 2022/2371 rendelet](#) és az uniós szintű népegészségügyi szükséghelyzet esetén a válság szempontjából releváns egészségügyi ellenintézkedésekkel való ellátás biztosítását célzó intézkedési keretről szóló [\(EU\) 2022/2372 rendelet](#) a jelenlegi formájában továbbra is hatályban marad.
- 05** A 2021–2027-es időszakban az [UCPM-re](#) elkülönített költségvetés folyó áron 3,6 milliárd eurót tett ki: ebből 1,6 milliárd euró a többéves pénzügyi keretből, további 2 milliárd euró

¹ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 168. és 196. cikke.

pedig a Covid19-világjárvány következtében létrehozott Next Generation EU-ból származott. „Az EU az egészségért” program 2021–2025-ös munkaprogramjai keretében a válsághelyzetekre való felkészültségre elkülönített teljes összeg folyó áron mintegy 1,7 milliárd euró volt. A 2028–2034-es időszakra vonatkozó uniós polgári védelmi mechanizmusról, valamint az egészségügyi szükséghelyzet-felkészültséghez és -reagáláshoz nyújtott uniós támogatásról szóló javasolt rendelet végrehajtására szánt indikatív pénzügyi keretösszeg folyó áron 10,7 milliárd euró, állandó (2025-ös) áron 9,5 milliárd euró.

Rövidítések

Rövidítés	Meghatározás/magyarázat
ECDC	Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ
EMA	Európai Gyógyszerügynökség
EPPO	Európai Ügyészség
ERCC	Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ
HEPR	Egészségügyi szükséghelyzet-felkészültség és -reagálás
HERA	Egészségügyi Szükséghelyzet-felkészültségi és -reagálási Hatóság
MFF	Többéves pénzügyi keret
OLAF	Európai Csalás Elleni Hivatal
UCPM	Uniós polgári védelmi mechanizmus

Glosszárium

Terminus	Meghatározás/magyarázat
„Az EU az egészségért”	Az Európai Unió 2021–2027-es időszakra szóló egészségügyi cselekvési terve.
Állandó (2025. évi) árak	Egy adott referenciaévre, ebben az esetben 2025-re vonatkozóan rögzített, állandó árszinthez igazított számadatok, amelyek megkönnyítik a költségvetés volumenének vagy vásárlóerejének különböző évek vagy MFF-időszakok közötti összehasonlítását.
Folyó árak	Azon év szerinti tényleges pénzbeli értékben kifejezett számadatok, amikor a kifizetésre sor került.
rescEU	Az európai katasztrófareagálási képességek és készletek stratégiai tartaléka, amelyet teljes mértékben az EU finanszíroz.
Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ	Olyan eszköz, amely a nemzeti hatóságok kérése alapján a katasztrófasegélyeket olyan helyszínekre irányítja, ahol azokra az Unión belül vagy kívül szükség van.

SZERZŐI JOGOK

© Európai Unió, 2026

Az Európai Számvevőszék dokumentumainak felhasználását a nyíltadat-politikáról és a dokumentumok további felhasználásáról szóló [6–2019. sz. számvevőszéki határozat](#) szabályozza.

Ellenkező rendelkezés (pl. egyedi szerzői jogi nyilatkozatokban foglaltak) hiányában az Európai Unió tulajdonában lévő számvevőszéki tartalmak a [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenc](#) alá tartoznak. Ezért főszabály szerint a további felhasználás a forrás és a változtatások megfelelő feltüntetésével megengedett. A Számvevőszéktől származó tartalmak további felhasználásakor azok eredeti értelme és mondanivalója nem torzulhat. A Számvevőszék nem vonható felelősségre a továbbfelhasználás esetleges következményeiért.

Ha az adott tartalomban azonosítható magánszemélyek is érintettek (például ha egy kép a Számvevőszék munkatársait ábrázolja vagy harmadik fél is szerepel a források között), adott esetben további engedélyt is be kell szerezni.

Amennyiben ez megtörtént, akkor a vonatkozó engedély érvényteleníti a fenti általános érvényű engedélyt, és az abban foglalt, egyértelműen meghatározott felhasználási korlátozások érvényesek.

Az olyan tartalmak felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek nem az Európai Unió tulajdonát képezik, adott esetben közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni.

Borító – © butenkow / stock.adobe.com.

Az iparjogvédelem alatt álló szoftverek és dokumentumok – pl. szabadalmak, márkajelzések, bejegyzett formatervezési minták, logók és nevek – nem tartoznak a Számvevőszék továbbfelhasználási politikájának hatókörébe.

Az Európai Uniónak az europa.eu címtartomány alá tartozó intézményi weboldalai külső oldalakra mutató hivatkozásokat is tartalmaznak. Ezek nem tartoznak a Számvevőszék hatáskörébe, ezért ajánlott elolvasni az ott közzétett adatvédelmi és szerzői jogi rendelkezéseket.

Az Európai Számvevőszék logójának használata

Az Európai Számvevőszék logója kizárólag a Számvevőszék előzetes hozzájárulásával használható fel.

HTML	ISBN 978-92-849-6791-9	ISSN 2812-3042	doi:10.2865/7729024	QJ-01-26-007-HU-Q
PDF	ISBN 978-92-849-6792-6	ISSN 2812-3042	doi:10.2865/6401378	QJ-01-26-007-HU-N

IDÉZÉS MÓDJA

Az Európai Számvevőszék [06/2026. sz. véleménye](#) az uniós polgári védelmi mechanizmusról, valamint az egészségügyi szükséghelyzet-felkészültséghez és -reagáláshoz nyújtott uniós támogatásról, továbbá az 1313/2013/EU határozat hatályon kívül helyezéséről (uniós polgári védelmi mechanizmus) szülő európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2025) 548 final), az Európai Unió Kiadóhivatala, 2026.

Ez a vélemény az EUMSZ 322. cikkének (1) bekezdése alapján készült. A bekezdés előírja az Európai Számvevőszékkal való konzultációt azon pénzügyi szabályok kapcsán, amelyek meghatározzák a költségvetés elkészítésére és végrehajtására vonatkozó eljárást. A vélemény az uniós polgári védelmi mechanizmusról és az egészségügyi szükséghelyzet-felkészültséghez nyújtott uniós támogatásról szóló új rendeletről irányuló javaslatra vonatkozik.

Véleményünk célja, hogy észrevételekkel szolgáljunk a javaslat kialakításával, irányításával, teljesítménymérési keretével és pénzügyi kontrollintézkedéseivel kapcsolatban. Biztosítani szeretnénk azt, hogy a jövőbeli program előmozdítsa a gondos pénzgazdálkodást, az elszámoltathatóságot és az európai hozzáadott értéket az európai uniós polgári védelmi és egészségügyi szükséghelyzeti szakpolitikában.

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK

12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1

Tájékoztatás:

eca.europa.eu/en/contact

Weboldal: eca.europa.eu

Közösségi média: @EUauditors

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az Európai Unió
Kiadóhivatala